

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

1. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: **Ιωάννης Π. Χριστιανίδης**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πανεπιστημιούπολη 157 71, Αθήνα

ΤΗΛ.: 210-7275527 Fax: 210-7275530 E-mail: ichrist@phs.uoa.gr

ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ:

1. Πτυχίο Τμήματος Μαθηματικών Πανεπιστημίου Αθηνών.
2. Διδακτορικό Δίπλωμα Τμήματος Μαθηματικών Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΘΕΣΗ:

Καθηγητής στο Τμήμα ΜΙΘΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γνωστικό αντικείμενο: Ιστορία των Μαθηματικών.

ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ: Γαλλικά, Αγγλικά.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 2013 – σήμερα: Καθηγητής. Τμήμα ΜΙΘΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 2008 – 2013: Αναπληρωτής καθηγητής. Τμήμα ΜΙΘΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 2011 – σήμερα: Membre (2011–14 membre associé, 2014–σήμερα membre partenaire) του Centre de recherche en histoire des sciences et des techniques « Alexandre Koyré », Paris, France. Το Centre Alexandre Koyré είναι μια ερευνητική μονάδα (unité de recherche – UMR 8560) η οποία υπάγεται στα ιδρύματα (1) EHESS (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales), (2) CNRS, (3) MNHN (Muséum National d’Histoire Naturelle).
- 2006 – 2008: Μόνιμος Επίκουρος Καθηγητής. Τμήμα ΜΙΘΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 2002 – 2006: Επίκουρος Καθηγητής. Τμήμα ΜΙΘΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 1997–2002: Λέκτορας. Τμήμα ΜΙΘΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 1991–1992: Σχολή Ναυτικών Δοκίμων.
- 1991–1997: Σχολή Ικάρων.
- 1992–1996: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- 2008 (2–31 Μαΐου): Επισκέπτης καθηγητής. Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales (EHESS), Paris.

- 2005 (1 Μαρτίου – 30 Ιουνίου): Προσκεκλημένος ερευνητής. 1) Centre de recherche en histoire des sciences, Cité des sciences et de l'industrie, La Villette, Paris, France· 2) Université Paris I (Panthéon – Sorbonne), Paris, France.
- 2011 – σήμερα: Ανάθεση διδασκαλίας. Τμήμα Μαθηματικών, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Ιστορία των Μαθηματικών (Ιστορία των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών· Ιστορία της άλγεβρας· Ιστορία των μαθηματικών στο Βυζάντιο).
- Ιστορία της Επιστήμης (Ιστορία της αρχαίας ελληνικής αστρονομίας· Ιστορία της βυζαντινής επιστήμης).

4. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

- **Επίβλεψη διδακτορικών διατριβών**

Ολοκληρωθείσες

Marie Dupond: *Gaspard Monge, 1795-1799. Η ανέκδοτη αλληλογραφία ενός πολιτικά στρατευμένου μαθηματικού, την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης*. Υποστήριξη, 27.VI.2014. (Υποτροφία Προγράμματος Ενίσχυσης Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού μέσω Υλοποίησης Διδακτορικής Έρευνας – ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ II του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών – MIS: 346942 με Κ.Α. 70/3/10899).

Σε εξέλιξη

- 1) Ιωάννα Σκούρα: *Τα σχόλια του Πάππου και του Θέωνος στη Μαθηματική σύνταξη του Πτολεμαίου*. Διδακτορική διατριβή σε εξέλιξη.
 - 2) Αθανασία Μεγρέμη: *Τα σχόλια του Ιωάννη Φιλόπονου στην Αριθμητική εισαγωγή του Νικομάχου Γερασηνού*. Διδακτορική διατριβή σε εξέλιξη.
 - 3) Θεοδώρα Τουλιάτου: *Ήρων ο Αλεξανδρεύς, ένας μαθηματικός του 1ου μ.Χ. αιώνα*. Διδακτορική διατριβή σε εξέλιξη.
- **Τριμελείς επιτροπές επίβλεψης υποψηφίων διδακτόρων:**
 - 1) Κ. Χρήστου (2009): *Το πρόβλημα της εννοιολογικής αλλαγής στα μαθηματικά – Η περίπτωση της άλγεβρας*.
 - 2) Π. Μπατσούλη (2008): *Η οπτική του Ευκλείδη*.
 - 3) Φ. Φουρναράκης (2005): *Μια νέα ερμηνεία της γεωμετρικής ανάλυσης των αρχαίων Ελλήνων και μια νέα θεώρηση των Δεδομένων του Ευκλείδη, υπό το φως της διάκρισης μεταξύ των μαθηματικών όρων «δοθέν» και «δεδομένον»*.

4) Ξ. Βαμβακούση (2004): *Εννοιολογική αλλαγή στα Μαθηματικά. Η κατανόηση της πυκνής δομής των ρητών.*

5) Α. Σούλα (2003): *Η ιστορία των ιδεών μέσα από τα λογικο-φιλοσοφικά κείμενα των Ελλήνων λογίων του 18^{ου} αιώνα – Η εξέλιξη των εννοιών ‘φύση’ και ‘ύλη’ στα έργα των Βικέντιου Δαμοδού Φυσιολογία Αιτιολογική (1739), Ευγένιου Βούλγαρη Τα Αρέσκοντα τοις Φιλοσόφοις (1805), Νικηφόρου Θεοτόκη Στοιχεία Φυσικής (1766).*

6) Γ. Κόλλια (2013): *Μετρήσεις και ακρίβεια στη φασματοσκοπία του 19^{ου} αιώνα: Η περίπτωση των George Downing Liveing και James Dewar.*

• **Επταμελείς επιτροπές εξέτασης** υποψηφίων διδασκόντων:

Τσιαντούλας Α., Σταφυλίδη Σ., Κατσιαβριάς Ν., Καρύμπαλη Σ., Αγγελοπούλου Β., Καλαμπαλίκας Π., Παρασκευόπουλος Δ., Λέκκας Θ., Ζιάκας Δ., Karas S.

- Συμμετοχή στις επιτροπές εξετάσεων των μεταπτυχιακών προγραμμάτων υποτροφιών του ΙΚΥ κατά τα έτη 1999–2002, 2004–2005.

5. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- Πρόεδρος ΜΙΘΕ 2013–
- Αναπληρωτής Πρόεδρος ΜΙΘΕ 2011–2013
- Διευθυντής Τομέα ΙΕΤ του ΜΙΘΕ 2009–2011
- Διευθυντής περιοδικού *Νεύσις* 1994–
- Συν-διευθυντής σειράς «Επιστήμες & Ιστορία» (εκδόσεις Νεφέλη)
- Κριτής στα διεθνή περιοδικά *Historia Mathematica*, *Isis*, *Mathematical Reviews*, *Revue d’histoire des mathématiques*, *Centaurus* και σε ελληνικά περιοδικά
- Κριτής στον εκδοτικό οίκο Springer
- Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας Επιστημών και Τεχνολογίας (ΕΕΙΕΤ) 1994–1998
- Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου ΕΕΙΕΤ 1992–1998

6. ΛΟΙΠΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- Το έτος 1991 επιλέχθηκα από την Εκτελεστική Επιτροπή της *Διεθνούς Επιτροπής για την Ιστορία των Μαθηματικών* [International Commission on the History of Mathematics – ICHM] μέλος της εν λόγω Διεθνούς Επιτροπής, θέση την οποία κατέχω ως σήμερα (επιλεγείς εκ νέου το 1997). Τη θέση του εκπροσώπου της Ελλάδος στην ICHM κατείχε έως το 1990 ο αείμνηστος Ευάγγελος Σ. Σταμάτης. Η ιστοσελίδα της ICHM είναι: <http://www.unizar.es/ichm/members.htm>

- Το έτος 2002 συνεργάστηκα με το Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού ως επιστημονικός σύμβουλος της Έκθεσης με θέμα *Υπάρχει σε όλα λύση; Ταξίδι στον κόσμο των αρχαίων Ελληνικών Μαθηματικών*. Η Έκθεση εγκαινιάστηκε τον Μάρτιο του 2003, και τελεί υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας (ΕΜΕ).

- Διακρίσεις εργασιών:

The Way of Diophantus: Some clarifications on Diophantus' method of solution, *Historia Mathematica* 34 (2007), 289–305. Βλ.:

<http://top25.sciencedirect.com/subject/mathematics/16/journal/historia-mathematica/03150860/archive/14/>

Practicing algebra in late antiquity: The problem-solving of Diophantus of Alexandria, *Historia Mathematica* 40, 127–163. Βλ.

<http://top25.sciencedirect.com/subject/mathematics/16/journal/historia-mathematica/03150860/archive/50/>

<http://top25.sciencedirect.com/subject/mathematics/16/journal/historia-mathematica/03150860/archive/44/>

7. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Προπτυχιακό επίπεδο:

α) ΜΙΘΕ:

Ιστορία της Επιστήμης Ι (Αρχαιότητα και Πρώιμος Μεσαίωνας) [Υ 1997–2004]

Ιστορία των Μαθηματικών [Υ 2005 – σήμερα]

Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Επιστήμης Ι [ΕΥ 1997–2004]

Ιστορία των Επιστημών στην Αρχαιότητα [ΕΥ 2005–2010]

Ειδικά Θέματα Ιστορίας των Μαθηματικών [Ε 2009 – σήμερα]

β) Τμήμα Μαθηματικών:

Ιστορία των Μαθηματικών από την Αρχαιότητα έως την Αναγέννηση [ΕΥ 2011 – σήμερα]

Μεταπτυχιακό επίπεδο (ΠΜΣ ΙΦΕΤ – ΜΙΘΕ & ΣΕΜΦΕ ΕΜΠ):

Ιστορία της Επιστήμης Ι [μάθημα, 1996 – σήμερα, με Β. Καρασμάνη]

Θέματα από την ιστορία των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών [σεμινάριο, 1999–2000]

Μαθηματικές μέθοδοι στην αρχαία ελληνική αστρονομία [σεμινάριο, 2000–2001, με Δ. Διαλέτη]

Ιστοριογραφικά θέματα της αρχαίας ελληνικής επιστήμης [σεμινάριο, 2001–2002]

Τάσεις στην ιστοριογραφία των μαθηματικών της αρχαιότητας [σεμινάριο, 2001–2002, με Κ.

Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτη]

Από την Αριθμητική του Διοφάντου στην Άλγεβρα του Viète [σεμινάριο, 2002–2003, με Δ.

Διαλέτη]

Η διαμάχη για τη «γεωμετρική άλγεβρα» [σεμινάριο 2002–2003, με Δ. Διαλέτη]

Τα Αριθμητικά του Διοφάντου [σεμινάριο, 2003–2004, με Δ. Διαλέτη]

Αρχαία ρητορική και ελληνικά μαθηματικά [σεμινάριο, 2005–2006, με Δ. Διαλέτη]
Η παράδοση του 'σῶζειν τὰ φαινόμενα' στην Αρχαιότητα, στον Μεσαίωνα και στην
Αναγέννηση [σεμινάριο, 2006–2007, με Δ. Διαλέτη]
Ώψεις των μαθηματικών του Αρχιμήδη [σεμινάριο, 2007–2008]
Οι σχολιαστές του Πτολεμαίου στην Ύστερη Αρχαιότητα [σεμινάριο, 2008–2009]
Οι Έλληνες, οι Άραβες & η γέννηση της ευρωπαϊκής επιστήμης [σεμινάριο, 2009–2010, με Δ.
Διαλέτη]
Παραδόσεις, μεταδόσεις, μεταμορφώσεις στα μαθηματικά της Ύστερης Αρχαιότητας
[σεμινάριο, 2011–2012]

8. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ-ΣΥΜΠΟΣΙΑ-ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

1. «La logistique grecque et sa place dans l'historiographie des mathématiques grecques». International Congress 'Contemporary Trends in the Historiography of Science', Corfu, May 27 – June 1, 1991.
2. «Les équations $F(x, y) = 0$ dans les *Arithmétiques* et la méthode de Diophante». Colloque 'Histoire de la lecture des anciens en mathématiques', organisé par K. Chemla, J. Peiffer, E. Knobloch, Centre International des Rencontres Mathématiques (CIRM), Luminy (France), 16-20 octobre 1995.
3. «Sur les procédures résolutoires de Diophante». 3rd International Conference on the Ancient Mathematics, Delphi, July 30 – August 3, 1996.
4. «Les lecteurs byzantins de Diophante». XXth International Congress of History of Science, Liège (Belgium), July 20-26, 1997.
5. «Les lecteurs byzantins de Diophante». 4th International Conference on the Ancient Mathematics, Fondation «Les Treilles», Tourtour (France), July 20-26, 1998.
6. «History of Science in the Greek Education System: Recent Developments». Congress 'History of Science and Technology in Education and Training in Europe', Strasbourg (France), June 25-26, 1998. (Το συνέδριο τελούσε υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.)
7. «Les fractions dans l'œuvre de Diophante». 5th International Conference on the Ancient Mathematics, Delphi, August 17-20, 2000.
8. «Aristarchus' Heliocentrism reconsidered: A new reading of Archimedes' *Sand-Reckoner*» (με Δ. Διαλέτη, Κ. Γαβρόγλου). Congress 'Cosmology through Time: Ancient and Modern Cosmology in the Mediterranean Area', Astronomical Observatory of Rome – Monteporzio Catone, June 17-20, 2001.
9. «L'Histoire des Sciences dans l'Enseignement en Grèce». Congress 'The role of the history of science in the secondary education', La Orotava, Tenerife, Canary Islands, July 22-28, 2001.
10. «Aristarchus' Heliocentrism reconsidered: A new reading of Archimedes' *Sand-Reckoner*» (με Δ. Διαλέτη, Κ. Γαβρόγλου). 6th International Conference on the Ancient Mathematics, Delphi, July 18-21, 2002.

11. Διεθνές συμπόσιο «Αρχιμήδης ο Συρακούσιος», Πάτρα, 11-9-2007. Συμμετείχα με δύο ανακοινώσεις.
 - Τίτλος 1^{ης} ανακοίνωσης: «Οι μέθοδοι τετραγωνισμού του Αρχιμήδη» (με Α. Δέμη).
 - Τίτλος 2^{ης} ανακοίνωσης: «Το παλίμψηστο χειρόγραφο του Αρχιμήδη».
12. «La méthode de Diophante pour la résolution des problèmes arithmétiques et la rupture avec la tradition logistique ancienne». Contribution au séminaire «Programme de Recherches Interdisciplinaires: Mathématiques et Histoire» de l'École des Hautes Études en Sciences Sociales, dirigé par Giovanna C. Cifoletti, Paris, 15 mai 2008.
13. «Some reflections on the historiography of classical algebra». Ανακοίνωση στο διεθνές συμπόσιο εις μνήμην Μαρίας Παντέκη *History of Modern Algebra: 19th century and later*, Department of Mathematics, Aristotle University of Thessaloniki, October 3-4, 2009.
14. «The Genius of Archimedes: 23 Centuries of Influence on Mathematics, Science and Engineering», Syracuse, Italy, June 8-10, 2010. Συμμετείχα με δύο ανακοινώσεις.
 - Τίτλος 1^{ης} ανακοίνωσης: Archimedes' Quadratures (με Α. Δέμη).
 - Τίτλος 2^{ης} ανακοίνωσης: On Archimedes' Pursuit Concerning Geometrical Analysis (με Φ. Φουρναράκη).
15. «Why one has spoken of algebra in relation to Diophantus and should one do so?» Workshop on the International History of Algebra. Institute for the History of Natural Sciences, Chinese Academy of Sciences, Beijing, August 27-31, 2011.
17. «Practicing Algebra in Late Antiquity: The problem-solving of Diophantus of Alexandria». Summer School on the History of Mathematics. Institute for the History of Natural Sciences, Chinese Academy of Sciences, Beijing, September 1-2, 2011.
18. «La place de la démarche algorithmique dans le projet de Diophante de développer 'l'invention' dans les problèmes arithmétiques» (με Α. Bernard). Colloque 'Pratiques algorithmiques dans les mathématiques pré-modernes', 12-14 octobre 2011, Université de Lille 3 (Villeneuve d'Ascq).
19. «Explicitly tacit knowledge in Diophantus» (με Α. Bernard). Workshop on «Explicit versus tacit knowledge in Mathematics», January 9-13, 2012, Mathematisches Forschungsinstitut Oberwolfach.
20. «La comparaison entre les *Arithmétiques* de Diophante et les *Progymnasmata* d'Aelius Théon» (με Α. Bernard). Séminaire 'Problématisation et séries de problèmes', 21 mai 2012, Centre Alexandre Koyré, Paris.
21. «Numbers as classes (in the statements) and numbers as 'hypostaseis' (in the solutions) in Diophantus' *Arithmetica*». Workshop 'Bridging between statements and solutions in series of mathematical problems: vocabulary, signs and style', organisé par le projet 'Les séries de problèmes au carrefour des cultures' (HASTEC), 18 june 2013, Centre Alexandre Koyré, Paris.
22. «Solving problems by ἐπιλογισμός: some examples from Heron and Theon of Alexandria» (με Ι. Σκούρα, Ν. Τουλιάτου). Colloque 'Pratiques algorithmiques dans les mathématiques pré-algébriques', 4-7 mars 2014, Paris.

23. «La lecture de Nicomaque par Georges Pachymère: La théorie arithmétique des rapports comme moyen de résolution de problèmes arithmétiques» (με Αθανασία Μεγρέμη). Colloque 'Pratiques algorithmiques dans les mathématiques pré-algébriques', Paris, 4-7 Mars 2014.
24. «Diophantus and pre-modern algebra: New light on an old image». International Conference 'Revolutions and Continuity in Greek Mathematics', 10-11 May 2014, Birkbeck College, University of London.
25. «Solving problems by algebra: the case of Diophantus». Workshop on History of Mathematics, June 17, 2014, Tel-Aviv University.
26. «The historiography of Diophantus, reconsidered». Second Joint International Meeting of the Israel Mathematical Union and American Mathematical Society, Tel-Aviv University, Special Session on History of Mathematics, June 18-19, 2014.
27. «Reading Diophantus in Constantinople at the end of the 13th century: Georgios Pachymeres and Maximus Planudes». International Workshop 'Comparing mathematical texts (commentaries, series of problems etc.) from antiquity to early modern times: how and for what purpose?', October 11-12, 2014, Department of History & Philosophy of Science (ΜΙΘΕ), University of Athens.

9. ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Περισσότερες από 50 διαλέξεις σε συνέδρια, συμπόσια, ημερίδες και σεμινάρια στην Ελλάδα.

10. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

1. Α΄ Πανελλήνιο Συνέδριο Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Μαθηματικών, Αθήνα, 2-4.3.1989.
2. Contemporary Trends in the Historiography of Science, Corfu, May 27 – June 1, 1991.
3. 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, Βόλος, 4-5 Νοεμβρίου 1994.
4. 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας, Αθήνα, 11-12 Οκτωβρίου 1996.
5. 5th International Conference on Ancient Mathematics, Delphi, August 17-20, 2000.
6. 6th International Conference on the Ancient Mathematics, Delphi, July 18-21, 2002.
7. International Workshop 'Comparing mathematical texts (commentaries, series of problems etc.) from antiquity to early modern times: how and for what purpose?', October 11-12, 2014, University of Athens

11. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΟ

A. Βιβλία (συγγραφή ή/και επιμέλεια)

A.1. Ερευνητικά

1. Γ. Χριστιανίδης (εισαγωγή, επιμέλεια): *Η αναγέννηση του Αρχιμήδη. Πώς ένα μεσαιωνικό βιβλίο του 10ου αιώνα ανατρέπει παγιωμένες απόψεις για τα αρχαία ελληνικά μαθηματικά*. Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη, 2011, σ. 214.
2. Γ. Χριστιανίδης, Δ. Διαλέτης (εισαγωγή, επιμέλεια): *Διαμάχες για την ιστορία των αρχαίων ελληνικών Μαθηματικών*. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2006, σ. 147.
3. J. Christianidis (ed.): *Classics in the History of Greek Mathematics*. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 2004, σ. xii + 474. (Boston Studies in the Philosophy of Science, vol. 240).
4. Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης: *Η ιστορία των αντιλήψεων για την κίνηση της Γης στην αρχαία ελληνική αστρονομία: Μια νέα προσέγγιση*. Αθήνα, 2003, σ. 156. Βραβείο Πανεπιστημίου Αθηνών, 2003.
5. Γ. Χριστιανίδης: *Θέματα από την ιστορία των Μαθηματικών. (Αιγυπτιακά, βαβυλωνιακά και ελληνικά Μαθηματικά)*. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2003, σ. xii + 194.
6. Κ. Gavroglu, J. Christianidis, E. Nicolaïdis (eds): *Trends in the Historiography of Science*. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 1994, σ. xi + 451. (Boston Studies in the Philosophy of Science, vol. 151).
7. Γ. Χριστιανίδης: *Γραμμικές διοφαντικές εξισώσεις στην ελληνική λογιστική παράδοση*. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Μαθηματικών, Αθήνα, 1991, σ. ix + 154.

A.2. Εκπαιδευτικά

8. Γ. Χριστιανίδης: *Συμπληρωματικές σημειώσεις του μαθήματος «Ιστορία των Μαθηματικών»*, 4^η έκδοση. Αθήνα, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2012, σ. 158.
9. Γ. Χριστιανίδης, Δ. Διαλέτης, Γ. Παπαδόπουλος, Κ. Γαβρόγλου: *Οι επιστήμες στην Αρχαία Ελλάδα, στο Βυζάντιο και στον Νεότερο Ελληνισμό*. Γενική επιμέλεια, Γ. Χριστιανίδης. Πάτρα, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 2000, σ. 377.
10. Θ. Αραμπατζής, Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, Ν. Κανδεράκης, Σ. Βερνίκος: *Ιστορία των Επιστημών και της Τεχνολογίας. Στοιχεία από την ιστορία των Μαθηματικών, της Αστρονομίας, της Φυσικής, της Χημείας και της Τεχνολογίας*. Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, 1999, σ. 236.
11. Θ. Αραμπατζής, Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, Ν. Κανδεράκης, Σ. Βερνίκος: *Ιστορία των Επιστημών και της Τεχνολογίας*. Βιβλίο Καθηγητή. Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων, 1999, σ. 50.

B. Άρθρα σε διεθνή περιοδικά και συλλογικούς τόμους (με κριτές)

B.1. Δημοσιευθέντα

12. J. Christianidis, I. Skoura, 2013. «Solving problems by algebra in late antiquity: New evidence from an unpublished fragment of Theon's commentary on the *Almagest*». *Sciamvs* 14, 41–57.
13. J. Christianidis, J. Oaks, 2013: «Practicing algebra in late antiquity: The problem-solving of Diophantus of Alexandria». *Historia Mathematica* 40, 127–163.
14. A. Bernard, J. Christianidis, 2012: «Explicitly tacit knowledge in Diophantus». Oberwolfach report of the workshop *Explicit Versus Tacit Knowledge in Mathematics* organized by T. Archibald, J. Peiffer, N. Schappacher, January 9–14, 2012. *Oberwolfach Reports*, report No 4/2012, p. 24–27.
15. A. Bernard, J. Christianidis, 2012: «A new analytical framework for the understanding of Diophantus' *Arithmetica* I-III». *Archive for History of Exact Sciences* 66, 1–69.
16. J. Christianidis, 2010: «Some reflections on the historiography of classical algebra». *Proceedings of the History of Modern Algebra: 19th Century and Later Conference (Thessaloniki 3–4 October 2009)*, H. Charalambous, D. Papadopoulou, Th. Theohari-Apostolidi eds., Aristotle University of Thessaloniki, School of Mathematics, Department of Algebra, Number Theory and Mathematical Logic, p. 13–24.
17. J. Christianidis, A. Demis, 2010: «Archimedes' Quadratures». *The Genius of Archimedes – 23 Centuries of Influence on Mathematics, Science and Engineering*, S.A. Paipetis, M. Ceccarelli eds., Dordrecht, Springer, p. 57–68.
18. J. Christianidis, P. Fournarakis, 2010: «On Archimedes' Pursuit Concerning Geometrical Analysis». *The Genius of Archimedes – 23 Centuries of Influence on Mathematics, Science and Engineering*, S.A. Paipetis, M. Ceccarelli eds., Dordrecht, Springer, p. 69–81.
19. J. Christianidis, 2007: «The Way of Diophantus: Some clarifications on Diophantus' method of solution». *Historia Mathematica* 34, 289–305.
20. J. Christianidis, P. Fournarakis, 2006: «Greek geometrical analysis: A new interpretation through the 'Givens'-terminology». *Bollettino di Storia delle Scienze Matematiche* 26 (1), 33–56.
21. J. Christianidis, 2004: «Did the Greeks have the notion of common fraction and did they use it?». In *Classics in the History of Greek Mathematics*, J. Christianidis ed., Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, p. 331–336.
22. J. Christianidis, D. Dialetis, K. Gavroglu, 2003: «Aristarchus' Heliocentrism reconsidered: A new reading of Archimedes' *Sand-Reckoner*». In *Cosmology through Time: Ancient and Modern Cosmologies in the Mediterranean Area*, S. Colafrennesco and G. Giobbi eds., Milano, Mimesis, p. 113–122.
23. J. Christianidis, D. Dialetis, K. Gavroglu, 2002: «Having a knack for the non-intuitive. Aristarchus' Heliocentrism through Archimedes' Geocentrism». *History of Science* 40, 147–168.
24. J. Christianidis, 2002: «Les lecteurs byzantins de Diophante». *Studies in History of Mathematics dedicated to A.P. Youschkevitch*, E. Knobloch, J. Mawhin, S.S. Demidov eds., Turnhout

(Belgium), Brepols, p. 153–163. (*Proceedings of the XXth International Congress of History of Science*, vol. XIII.)

25. J. Christianidis, 1998: «Une interprétation byzantine de Diophante». *Historia Mathematica* 25, 22–28.
26. J. Christianidis, 1996: «Maxime Planude sur le sens du terme diophantien ‘*plasmaticon*’». *Historia Scientiarum* 6 (1), 37–41.
27. Γ. Χριστιανίδης, 1994: «Το “κινεζικό” θεώρημα των υπολοίπων και η ελληνική λογιστική. Μια απόπειρα ερμηνείας του εδαφίου Ζ’ 819b4–6 των *Νόμων* του Πλάτωνος». [Στα ρωσικά, μτφρ. Ι. Βανδουλάκης] *Istoriko-Matematicheskie Issledovanija* 35, 202–213.
28. J. Christianidis, 1994: «On the History of Indeterminate problems of the first degree in Greek Mathematics». *Trends in the Historiography of Science*, K. Gavroglu, J. Christianidis, E. Nicolaidis eds., Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, p. 237–247.
29. J. Christianidis, 1991: «Ἀριθμητικὴ στοιχείωσις: Un traité perdu de Diophante d’Alexandrie?». *Historia Mathematica* 18, 239–246.

B.2. Υπό δημοσίευση

30. J. Christianidis, 2015: «The meaning of *hypostasis* in Diophantus’ *Arithmetica*». In T. Arabatzis, J. Renn, A. Simoes (eds): *Relocating the History of Science*. Springer. (Boston Studies in the Philosophy, vol. 312)
31. J. Christianidis, forthcoming: «Why do we speak of algebra in relation to Diophantus?». *Proceedings of the International Workshop on the History of Algebra*, Institute for the History of Natural Sciences, Chinese Academy of Sciences, Beijing, August 27-31 2011.
32. A. Megremi, J. Christianidis: «Theory of ratios in Nicomachus’ *Arithmetica* and series of arithmetical problems in Pachymeres’ *Quadrivium*: reflections about a possible relationship». Υπό δημοσίευση στον τόμο *Séries de problèmes. Un genre au croisement des cultures* που θα εκδοθεί στο ελεύθερης πρόσβασης περιοδικό *SHS Web of Conferences* (εκδότης: EDP Sciences - Web of Conferences).

Γ. Άρθρα σε ελληνικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους (με κριτές)

33. Ι. Σκούρα, Γ. Χριστιανίδης, 2014. «Καθ’ ἃ καὶ Διόφαντός φησιν: Θέων ο Αλεξανδρινός, ένας λόγιος αναγνώστης του Διοφάντου». *Νεύσις* 22, 5–52.
34. Α. Μεγρέμη, Γ. Χριστιανίδης, 2014. «Ο Γεώργιος Παχυμέρης αναγνώστης του Διοφάντου. Η αριθμητική θεωρία των λόγων ως εργαλείο για την επίλυση προβλημάτων». *Νεύσις* 22, 53–86.
35. Ν. Τουλιάτου, Γ. Χριστιανίδης, 2014. «Μεταξύ πρακτικής και θεωρητικής γεωμετρίας. Μια νέα ερμηνεία των *Μετρικών* του Ἡρώνα». *Νεύσις* 22, 87–120.
36. Γ. Χριστιανίδης, 2009: «Από τη Λογιστική στην Ἄλγεβρα: Μερικές διευκρινήσεις για το εγχείρημα του Διοφάντου». Στο *Αξιοποίηση της Ιστορίας στη Διδασκαλία των Μαθηματικών*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις Ζήτη, σ. 97–128.

37. Γ. Χριστιανίδης, Δ. Διαλέτης, 2009: «Μια νέα ανάγνωση της εισαγωγής των *Αριθμητικών* του Διοφάντου». Στο *Στιγμές και διάρκειες: 13 κείμενα για τη φιλοσοφία και την ιστορία των μαθηματικών και της λογικής*, επιμ. Δ. Α. Αναπολιτάνος, Αθήνα, Νεφέλη, σ. 343–376.
38. Γ. Χριστιανίδης, Α. Δέμης, 2008: «Οι μέθοδοι τετραγωνισμού του Αρχιμήδη». Στο Pairetis S.A., Giannopoulou Ch. (eds) / Παϊπέτης Σ. Α., Γιαννοπούλου Χ. (επιμ.): *Proceedings "Cultural Cross Fertilization of Southern Italy and Western Greece Through History" / Πρακτικά «Πολιτισμική αλληλογονιμοποίηση Νότιας Ιταλίας και Δυτικής Ελλάδας μέσα από την Ιστορία»*. Πάτρα, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, σ. 39–53. (Ανατύπωση στο Α.1.1, σ. 155–193.)
39. Γ. Χριστιανίδης, 2008: «Η μέθοδος του Διοφάντου για την επίλυση των αριθμητικών προβλημάτων και η ρήξη με την παλαιά λογιστική παράδοση». *Νεύσις* 17, 183–234.
40. Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, 2007: «Η σημασία του έργου του Pierre Duhem στην ιστορία της επιστήμης». Στο: Pierre Duhem, *ΣΩΖΕΙΝ ΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ – Δοκίμιο για την έννοια της φυσικής θεωρίας από τον Πλάτωνα έως τον Γαλιλαίο*, μετάφραση-επιμέλεια Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη, σ. 217–254.
41. Γ. Χριστιανίδης, Δ. Διαλέτης, 2006: «Μια επισκόπηση της προϊστορίας της γεωμετρικής άλγεβρας». Στο *Διαμάχες για την ιστορία των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών*, επιμ. Γ. Χριστιανίδης, Δ. Διαλέτης, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, σ. 133–147.
42. Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, 2003: «Η ιστορία των αντιλήψεων για την κίνηση της γης: Πλάτων και Ακαδημία». *Νεύσις* 12, 35–55.
43. Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης, 2001: «Αρίσταρχος ο Σάμιος και ηλιοκεντρισμός: Μια νέα εκτίμηση της μη γεωκεντρικής παράδοσης στην αρχαία ελληνική αστρονομία». *Νεύσις* 10, 3–44.
44. Γ. Χριστιανίδης, 2000: «Οι Βυζαντινοί αναγνώστες του Διοφάντου». *Νεύσις* 9, 117–131.
45. Γ. Χριστιανίδης, 1996: «Οι εγγράμματα παραστάσεις και ο αλγεβρικός συμβολισμός». *Νεύσις* 5, 83–90.
46. Γ. Χριστιανίδης, 1995: «Οι ερμηνείες της μεθόδου του Διοφάντου». *Νεύσις* 3, 109–132.
47. Γ. Χριστιανίδης, 1993: «Οι χαμένες πραγματείες του Διοφάντου». Στο *Αρχαία Ελληνικά Μαθηματικά: Κείμενα Ιστορίας και Φιλοσοφίας*, επιμ. Δ. Αναπολιτάνος, Β. Καρασμάνης, Αθήνα, Τροχαλία, σ. 111–130.
48. Γ. Χριστιανίδης, 1988: «Το 'κινεζικό' θεώρημα των υπολοίπων και τα ελληνικά μαθηματικά». Στο *Φιλοσοφία και Επιστήμες*, επιμ. Λ. Μπαρτζελιώτης, Αθήνα, Διεθνές Κέντρο Φιλοσοφίας και Διεπιστημονικής Έρευνας, σ. 151–153.

Δ. Επισκοπήσεις – βιβλιοκριτικές – βιβλιοπαρουσιάσεις

Δ.1. Κριτικές επισκοπήσεις (essay reviews)

49. «Η αραβική συμβολή στην αναγέννηση του Διοφάντου». *Νεύσις* 1 (1994), 121–134. Κριτική επισκόπηση του: Diophante, *Les Arithmétiques*. Tome III: *Livre IV*. Tome IV: *Livres V–VII*. Επιμέλεια Roshdi Rashed. Paris, Les Belles Lettres, 1984, 2 vols.

50. «The Archimedes palimpsest: The definitive edition». *Metascience* 22 (2013), 137–142. Κριτική επισκόπηση του: *The Archimedes Palimpsest*, 2 vols. Edited by Reviel Netz, William Noel, Natalie Tchernetska, and Nigel Wilson. Vol. I: *Catalogue and Commentary*; vol. II: *Images and Transcription*. Cambridge, Cambridge University Press, 2011. (The Archimedes Palimpsest Publications series)

51. «Ο Κώδικας του Αρχιμήδη». *Νεύσις* 22 (2013), 163–171. (Ελληνική απόδοση του # 49)

Δ.2. Επισκοπήσεις για το περιοδικό *Mathematical Reviews*

52. N. Sidoli: «The sector theorem attributed to Menelaus». *Sciamus* 7 (2006), 43–79. (MR 2007j:01004)

53. F. Acerbi: «On the shoulders of Hipparchus: A reappraisal of ancient Greek combinatorics». *Archive for History of Exact Sciences* 57 (2003), 465–502. (MR 2004h:01006)

54. J.-L. Gardies: «Sur l'axiomatique de l'arithmétique euclidienne». *Oriens Occidens* No 2 (1998), 125–140. (MR 2005d:01002)

Δ.3. Βιβλιοκριτικές σε επιστημονικά περιοδικά

55. Victor Katz (ed.): *The Mathematics of Egypt, Mesopotamia, China, India, and Islam. A Sourcebook*. *Νεύσις* 19 (2010–2011), 283–286.

56. Glen Van Brummelen: *The Mathematics of the Heavens and the Earth: The Early History of Trigonometry* (Princeton and Oxford, Princeton University Press, 2009). *Νεύσις* 18 (2009), 273–275.

57. Sylvain Gouguenheim: *Aristote au mont Saint-Michel: Les racines grecques de l'Europe chrétienne* (Paris, Seuil, 2008). *Νεύσις* 18 (2009), 278–284.

58. L. Berggren, J. Borwein, P. Borwein (eds): *Pi: A Source Book*, 3rd ed. (New York, Springer, 2004). *Νεύσις* 14 (2005), 210–212.

59. Alain Schärli: *Compter avec des cailloux: Le calcul élémentaire sur l'abaque chez les anciens Grecs* (Lausanne, Presses polytechniques et universitaires romandes, 2001). *Archives internationales d'histoire des sciences* 53 (2003), 338–339.

60. Serafina Cuomo: *Pappus of Alexandria and the Mathematics of Late Antiquity* (Cambridge, Cambridge University Press, 2000). *Νεύσις* 13 (2004), 237–241.

61. Graham Flegg (ed.): *Numbers Through the Ages* (London, Macmillan, 1989). *Νεύσις* 2 (1995), 164–167.

Δ.3. Βιβλιοκριτικές – βιβλιοπαρουσιάσεις στον ημερήσιο τύπο

62. «Μια κακή υπηρεσία στην επιστήμη. Η προβληματική έκδοση των 'Απάντων' του Έλληνα μαθηματικού Διοφάντου», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 32 Μαΐου 1994. Βιβλιοκριτική της έκδοσης των αραβικών βιβλίων των *Αριθμητικών* του Διοφάντου από τον εκδοτικό οίκο Κάκτος.

63. T. L. Hankins: *Επιστήμη και Διαφωτισμός* (Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 1998). Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 25 Σεπτεμβρίου 1998. Σε συνεργασία με Θ. Αραμπατζή.

64. R. Rucker: *Το Άπειρο και ο Νους* (Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2000). Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 30 Ιουνίου 2000.
65. Δ. Ψυχογιός: *Οι λέξεις και οι αριθμοί* (Αθήνα, Εκδόσεις Καστανιώτη, 2004). Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 30-5-2004.
66. S. Cuomo: *Πάππος ο Αλεξανδρεύς και τα Μαθηματικά της Ύστερης Αρχαιότητας* (Αθήνα, Εκδόσεις Ενάλιος, 2004). Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 11-7-2004.
67. G. E. R. Lloyd: *Αρχαία ελληνική επιστήμη: Από τον Θαλή ως τον Αριστοτέλη* (Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2006). Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα Η ΑΥΓΗ, Κυριακή 11 Μαΐου 2006.

E. Μεταφράσεις – Επιμέλειες

E.1. Μεταφράσεις

68. P. Duhem: *ΣΩΖΕΙΝ ΤΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ – Δοκίμιο για την έννοια της φυσικής θεωρίας από τον Πλάτωνα έως τον Γαλιλαίο*. Αθήνα, Νεφέλη, 2007. Μετάφραση, επιμέλεια: Δ. Διαλέτης, Γ. Χριστιανίδης.
69. B. L. van der Waerden: *Η αφύπνιση της επιστήμης*. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2000.
70. J. A. Oaks: «Η συλλογή προβλημάτων της Άλγεβρας του al-Khwārizmī». *Νεύσις* 22 (2014), 149–167.
71. J. Klein: «Ο κόσμος της Φυσικής και ο “φυσικός” κόσμος». *Νεύσις* 7 (1997), 41–74. Μετάφραση σε συνεργασία με Δ. Λάππα, Μ. Μυτιληναίο, Γ. Σαγιά, Τ. Σπύρου.
72. I. G. Bashmakova: «Οι μέθοδοι διαφόρισης του Αρχιμήδη». *Μαθηματική Επιθεώρηση* 35 (1988), 2–30.

E.2. Επιμέλειες

73. V. Katz: *Ιστορία των Μαθηματικών – Μια εισαγωγή*. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2013. Μετάφραση Κ. Χατζηκυριάκου. Επιστημονική επιμέλεια Γ. Χριστιανίδης.
74. D. H. Fowler: «Το ιστορικό της ανακάλυψης της ασυμμετρίας: μια νέα θεώρηση». *Νεύσις* 10 (2001), 45–61. Μετάφραση Σ. Παπαχαρίσης. Επιμέλεια Γ. Χριστιανίδης.

ΣΤ. Λοιπό συγγραφικό έργο (εκλαϊκευτικά και άλλα κείμενα) [επιλογή]

75. *Λύσεις στα αινίγματα του Αρχιμήδη*. Ένθετο του περιοδικού GEO, Αρ. 8, Ιανουάριος 2007, σ. 64. Σε συνεργασία με Δ. Διαλέτη, Π. Λιάκο.
76. «Τα αρχαία ελληνικά μαθηματικά». *Ταξίδι στον κόσμο των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών*, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα, 2004, 27–43. (Κατάλογος της Έκθεσης για την ιστορία των αρχαίων Ελληνικών Μαθηματικών του ΙΜΕ)

«Greek Mathematics». *A journey to the world of Greek mathematics*, Foundation of the Hellenic World, Athens, 2004, 27–43. (Αγγλική έκδοση του καταλόγου της Έκθεσης)

77. «Η ελληνική μαθηματική αστρονομία». *Ταξίδι στον κόσμο των αρχαίων ελληνικών μαθηματικών*, Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα, 2004, 45–51. (Κατάλογος της Έκθεσης για την ιστορία των αρχαίων Ελληνικών Μαθηματικών)
- «Greek mathematical astronomy». *A journey to the world of Greek mathematics*, Foundation of the Hellenic World, Athens, 2004, 45–51. (Αγγλική έκδοση του καταλόγου της Έκθεσης)
78. «Αντιλήψεις για την κίνηση της Γης στην αρχαία ελληνική αστρονομία». *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου "Αρίσταρχος ο Σάμιος"* (Πυθαγόρειο και Καρλόβασι Σάμου, 17-19.10.2003), 49–86. Σε συνεργασία με Κ. Γαβρόγλου, Δ. Διαλέτη.
79. «L'histoire des sciences dans l'enseignement en Grèce». *Proyecto Penélope: El papel de la Historia de la Ciencia en la Enseñaza Secundaria*, Miguel Hernández González ed., La Orotava, 2002, 223–237.
80. «History of Science in the Greek Education System: Recent Developments». *History of Science and Technology in Education and Training in Europe*, Claude Debru ed., Luxembourg, Office for Official Publications of the European Communities, 1999, 225–227.
81. «Ένα σχόλιο με αφορμή δύο ιστορικά σημειώματα των βιβλίων των μαθηματικών του λυκείου». *Ευκλείδης Γ' 43* (1995), 1–10.
82. «Μια αναδρομή στην ιστοριογραφία των Μαθηματικών». *Προεκτάσεις στην Εκπαίδευση* 15/16 (1994), 60–65. Σε συνεργασία με Ι. Βανδουλάκη.
83. «In Memoriam: Evangelos S. Stamatis (1898-1990)». *Historia Mathematica* 19 (1992), 99–105. Σε συνεργασία με Ν. Καστάνη.
84. «Ευάγγελος Σ. Σταμάτης (1898-1990)». *Ευκλείδης Γ' 25* (1990), 9-18.
85. «Τα "πλασματικά" προβλήματα των Αριθμητικών του Διοφάντου». *Μαθηματική Επιθεώρηση* 133 (1987), 2–19.
86. «Η αρχαία ελληνική επιστήμη». Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάννικα, τομ. *Ελλάς: Η ιστορία και ο πολιτισμός του ελληνικού έθνους από τις απαρχές μέχρι σήμερα*, μέρος Β. Αθήνα, 1998, 472–480. Σε συνεργασία με Δ. Αναπολιτάνο.
87. «Η βυζαντινή επιστήμη». Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Λαρούς - Μπριτάννικα, τομ. *Ελλάς: Η ιστορία και ο πολιτισμός του ελληνικού έθνους από τις απαρχές μέχρι σήμερα*, μέρος Β. Αθήνα, 1998, 480–484. Σε συνεργασία με Δ. Αναπολιτάνο.